

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4412/23
7.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија др Драгице Попеску, председника већа, Зорице Ђаковић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужила АА, ББ и ВВ, све из ..., чији је заједнички пуномоћник Мирослав Николић, адвокат из Београда, ул 27. марта бр. 11/1, против тужених ГГ из ..., правног следбеника пок. ДД из ..., ЂЂ из ... и ЕЕ из ..., чији је заједнички пуномоћник Живан Стојаковић, адвокат из Београда, ул. Владислава Бајчевића бр. 25, ради утврђења, одлучујући о жалби тужила изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 8851/22 од 08.06.2023. године, у седници већа одржаној дана 07.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужила АА, ББ и ВВ, све из ... и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 8851/22 од 08.06.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужила за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 8851/22 од 08.06.2023. године, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужила којим су тражиле да им се утврди постојање права сусвојине, као правних следбеника пок. ЖЖ из ..., по правном основу усменог уговора о купопродаји од 20.01.1993. године, извршеног између сада пок. ДД из ... и ЗЗ из ..., као продаваца и сада пок. ЖЖ из ..., као купца, са по 1/3 идеалних делова на земљишту површине 774 м², као делу кат.парцеле бр. ... КО ..., укупне површине 4.019 м², у следећим мерама и границама: са југоистока у дужини од 12,54м + 25,52м + 19,37м; са југозапада у дужини од 8,93 м + 9,59м; са северозапада у дужини

од 55,18м; са североистока у дужини од 9,15м, што су тужени дужни признати и трпети, као и да ова пресуда представља правни основ за одговарајући упис права сусвојине тужиље у одговарајућем регистру непокретности код надлежне службе за катастар непокретности. Ставом другим изреке обавезане су тужиље да солидарно туженима исплате на име трошкова парничног поступка новчани износ од 905.625,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности одлуке па до исплате.

Благовременом жалбом тужиље су побијале ову пресуду из свих законом прописаних разлога.

Апелациони суд у Београду испитао је побијану пресуду, у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку, наставши да је жалба тужиља неоснована.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени пази по службеној дужности, нити повреде из тачке 12. ове законске одредбе, на коју се указује жалбом тужиља, пошто је изрека пресуде разумљива и није супротна изведеним доказима, а разлози пресуде о битним чињеницама су јасни и непротивуречни, па јој се законитост и правилност могу испитати.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку правни претходник тужиља ЖЖ закључио је купопродајни уговор дана 04.09.1992. године, према коме је купио 10 ари кат.парцеле бр. ..., уписане у ЗКУЛ ... КО ... за купопродајну цену од 25.000 ДМ, коју је исплатио у тренутку потписивања уговора о купопродаји и истог дана ушао у посед непокретности. О исплати купопродајне цене продајци ДД и ЗЗ, сада покојни, као и купац, сада покојни ЖЖ су сачинили признаницу дана 04.09.1992. године, на износ од 25.000 ДМ. У овој парници тужиље су свој тужбени захтев засновале на чињеници да постоје признанице од 20.01.1993. године, и 11.02.1993. године, које је потписао пок. ДД а на основу којих су тврдиле да је њихов отац сада пок. ЖЖ купио још 7 ари и 64 м² предметне парцеле ... КО ... и да су те признанице последица закљученог усменог уговора о купопродаји. Сада пок. ЗЗ и ДД су признали тужбени захтев пред Трећим општинским судом у Београду П 412/93 од 10.02.1993. године, наводећи да је купац ЖЖ купио 10 ари плаца предметне парцеле ... уписане у ЗКУЛ ... КО ... Из налаза и мишљења вештака геодетске струке Малише Живановића од 28.08.2018. године, утврђено је да спорни део кат.парцеле ..., уписане у лист непокретности ... КО ..., који држе правни следбеници сада пок. ЖЖ, у површини од 774 м², приказан на скици у мерама и границама, као у ставу првом изреке ожалбене пресуде. Признаницом у списима предмета се потврђује од стране ДД да је 20.01.1993. године, примио у своје име и у име ЗЗ 15.000 ДМ, на име дела купопродајне цене за продају 10 ари од ИИ и ЖЖ, а према признаници од 11.02.1993. године, је дана, 11.02.1993. године, ДД примио у своје име и у име ЗЗ 10.000 ДМ, на име другог дела купопродајне цене за продају 10 ари плаца. Такође из ове признанице се утврђује да му је новац исплаћен од стране адвоката ..., а што је ДД својим потписом и потврдио.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је пре свега имао у виду да на целокупној парцели ...сада уписану у лист непокретности бр. ...

КО ..., право сувласништва имају ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЈЈ и КК. Сви имаоци права својине на парцели су сувласници, који имају своје идеалне делове који нису испарцелисани, тако да је првостепени суд стао на становиште да се ради о нужним супаричарима у смислу члана 211. ЗПП, који морају бити обухваћени тужбом. Осим тога, имајући у виду начин на који се стиче право својине, регулисан чланом 20. Закона о основама својинскоправних односа, тако да се право својине стиче на основу закона, на основу правног посла и на основу наслеђивања, у конкретном случају по становишту првостепеног суда тужиље нису доказале да су стекле право својине ни на један од законом предвиђених начина на још 7 ари и 64 м2 предметне парцеле, као ни да не могу стећи право својине на основу одржаја јер услов стицања права својине одржајем је законитост и савесност. Како у току поступка није доказано да се признанице на које се тужиље позивају, односе на куповину спорне парцеле, то се не може сматрати да је правни претходник тужила стекао државину законитим путем. Стога је одбио тужбени захтев и одлучио као у ставу првом изреке ожалбене пресуде.

По налажењу Апелационог суда у Београду, првостепени суд је правилно и потпуно утврдио чињенично стање које се жалбеним наводима тужила не доводи у сумњу, а затим је правилно поступио када је одбио тужбени захтев тужиље и одлучио као у ставу првом изреке ожалбене пресуде.

Наиме, одредбом члана 20. Закона о основама својинскоправних односа, ставом првом је прописано да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем, док је ставом другим истог члана прописано да се право својине стиче и одлуком државног органа, на начин и под условима одређеним законом.

Одредбом члана 211. ЗПП, прописано је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног односа, док је ставом другим истог члана прописано да ако сва лица из става првог овог члана нису обухваћена тужбом, као странке, суд ће одбити тужбени захтев, као неоснован, док је ставом трећим истог члана прописано да о нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности.

У конкретном случају тужиље током првостепеног поступка нису доказале шта је предмет усменог уговора о купопродаји по признаницама од 20.01. 1993. и 11.02.1993. године, да ли је то кат.парцела бр. ..., која је тада била уписана у ЗКУЛ бр. ... КО ... и у ком режиму својине је била, а према тада важећем Закону о основним својинскоправним односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 6/80) и Закона о грађевинском земљишту ("Службени гласник СРС", бр. 23/90 и "Службени гласник РС", бр. 3/90 са изменама и допунама), предметна парцела није могла бити у промету, сходно тада важећем Закону о промету непокретности ("Службени гласник СРС", бр. 43/81...42/98). Промет грађевинског земљишта дозвољен је тек на основу члана 7. Закона о грађевинском земљишту ("Службени гласник РС", бр. 44/95 и 16/97). Стога је правилан закључак првостепеног суда да је уговор о купопродаји строго формални уговор који се закључује у писменој форми, а имајући у виду члан 20. Закона о основама својинскоправних односа, тужиље ни по оцени овога суда нису доказале да су стекле право својине на још 7 ари и 64 м2, наведене парцеле, на један од законом предвиђених начина. У конкретном случају тужиље не могу стећи право својине ни на основу

одржаја, за шта је услов законитост и савесност државине, јер током поступка није доказано да се признанице на које се тужиле позивају односе на куповину дела спорне парцеле, па се не може сматрати да је њихов правни претходник имао законити основ за стицање државине на спорном делу парцеле. Осим тога, увидом у лист непокретности бр. ... КО ..., предметна парцела к.п. бр. ... уписана је као градско грађевинско земљиште тј. државна својина, а носиоци права коришћења су ЋЋ, ЕЕ, ДД, КК и ЈЈ, који сходно цитираној одредби члана 211. ЗПП имају положај нужних супарничара и морали су бити обухваћени тужбом као странке, а о чему сагласно ставу трећем тог члана суд води рачуна по службеној дужности. Стога на страни тужених постоји непотпуна процесна заједница, па је сходно одредби члана 211. став 2. ЗПП тужбени захтев тужила, неоснован.

Наиме, супарничарство је процесно-правна категорија, по правилу факултативна, с тим да постоји посебан тип тзв. нужног супарничарства, код кога тужилац, ако жели да његова тужба буде оцењена, као допуштена, мора засновати пасивно супарничарство па ће тужбом обухватити све субјекте који су учесници одређеног материјалноправног односа, који се мора решавати јединствено. Стога одсуство неког од учесника у парници, представља недостатак процесноправне легитимације за вођење парнице и ако тужбом нису, као странке, сва лица обухваћена, суд ће одбити тужбени захтев, као неоснован. У конкретном случају тужиле нису обухватиле тужбом сва лица која су земљишнокњижни сувласници предметне парцеле, а која су морала бити обухваћена тужбом јер се ради о нужном супарничарству, те је правилно првостепени суд нашао да се у парници за утврђење права својине, тужбом морају обухватити сва лица која су у јавном регистру означена као књижни власници, што у конкретном случају тужиле нису учиниле, и што њихов тужбени захтев чини неоснованим.

Стога су неосновани наводи жалбе тужила да у конкретном случају нису испуњени услови из члана 211. став 1. ЗПП, за постојање нужног супарничарства у односу на преостала два уписана сувласника на спорном земљишту (КК и ЈЈ), за које сматрају да нису морали бити обухваћена тужбом, као тужени и да нужно супарничарство у спорној чињенично-правној чињеничној ситуацији не постоји по закону ни због природе правног односа пошто та два лица нису учесници спорног материјалноправног односа, а који наводи су неосновани из разлога који су напред наведени. Неосновани су и наводи жалбе да су решењем Првог основног суда у Београду ЗР 1-643/13 (из ванпарничног поступка), тужиле упућене на парницу само против овде тужених, имајући у виду изричите законске одредбе које су цитиране. Из тих разлога су неосновани наводи жалбе да, КК и ЈЈ, као остали укњижени сувласници (који нису парничне странке), никада нису оспорили спорни усмени уговор о купопродаји и његово извршење и неосновани су и други наводи жалбе којима се указује на погрешну примену члана 211. став 1. ЗПП, о нужном супарничарству, јер је супротно наводима жалбе првостепени суд правилно применио наведене одредбе Закона о парничном поступку.

Такође, неосновани су наводи жалбе да је првостепени суд погрешно применио материјално право из члана 28. Закона о основама својинскоправних односа, јер су тужиле доказале своју закониту и савесну државину на спорном физички опредељеном делу парцеле бр. ..., а на основу усменог уговора о купопродаји од 20.01.1993. године.

Супротно наводима жалбе тужиље нису доказале да су стекле право својине ни на један од законом предвиђених начина на још 7 ари и 64 м2 спорног плаца, нити су доказале да се признанице од 20.01.1993. године, и 11.02.1993. године, односе на куповину 7 ари и 64 м2 предметне парцеле ... КО ..., тј. да су те признанице доказ о закљученом усменом уговору о купопродаји. Супротно наводима жалбе првостепени суд је правилно применио одредбе члана 8 ЗПП, према којој суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка, одлучује које ће чињенице узети као доказане, у образложењу побијане пресуде дати су јасни и потпуни разлози о чињеницама битним за одлуку у овој парници.

Како се ни осталим наводима жалбе тужиља, не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, применом члана 390. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Применом члана 401. тачка 2. ЗПП, потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка из става другог изреке ожалбене пресуде, који су туженима правилно обрачунати и признати сходно одредби чл. 150, 153, 154. и 163. ЗПП, и у складу је са успехом странака у спору, означеном вредношћу предмета спора и важећој АТ у време пресуђења.

Применом члана 165. став 1. ЗПП, одбијен је, као неоснован, захтев тужиља за накнаду трошкова другостепеног поступка, будући да нису успеле у поступку по жалби.

**Председник већа-судија
др Драгица Попеску, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић